

KOKOUSKUTSU

Suomen Teknillinen Museoyhdistys — Tekniska Museiföreningen i Finland ry:n vuosikokous on tiistaina 19.4.1988 klo 14.00 Helsingissä, ravintola Tekniskan tiloissa, Yrjönkatu 30, 6 krs. Esillä ovat sääntöjen 9 §:ssä mainitut asiat. Tervetuloa!
Kokouksen päätyttyä DI Heikki Hongisto pakinoi ”sokerista ja sen tekijöistä”.

STMY 60-vuotias

Suomen Teknillinen Museoyhdistys täyttää tänä vuonna 60 vuotta. Vuosijuhlaa vietetään XI valtakunnallisten Tekniikan Museopäivien yhteydessä 29. ja 30. syyskuuta 1988.

Varsinainen vuosijuhla on torstaina

29.9.1988 klo 14.00 Teknillisen oppilaitoksen juhlasalissa (ent. Polin juhlasali), Bulevardi 31, Helsinki. Vuosijuhlaan liittyvä iltajuhla pidetään Katajanokan Kasinossa, Laivastokatu 1, alkaen klo 19.00.

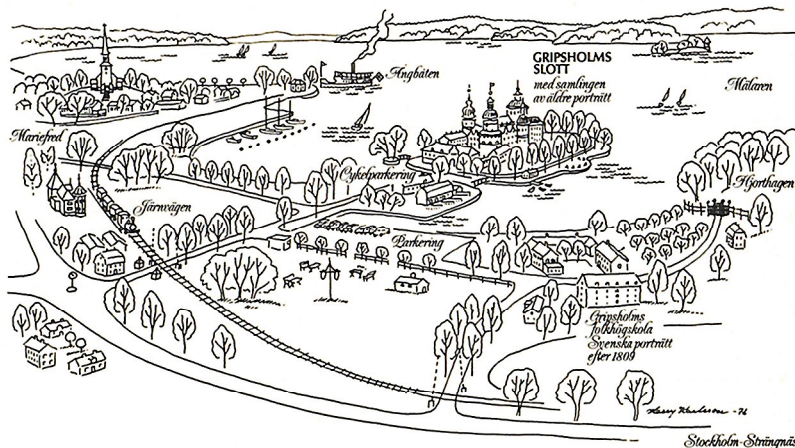
XI valtakunnalliset Tekniikan Museopäivät ovat 30.9. Tekniikan muse-

ossa, Viikintie 1, Helsinki, klo 10 alkaen. Päivillä käsitellään Suomen teollistumiseen liittyviä asioita ja tutustutaan museon uusittuihin tiloihin ja näyttelyihin.

Kevään museoretki

Retki on suunniteltu siten, että sillä yhdistyvät mielenkiintoisella tavalla Ruotsin ja oman maamme historia ja kulttuuri sekä tekniikan historia. Tutustumme Gripsholmin linnaan ja eräisiin Tukholman museoihin: hiljattain avattuun Keskiajan museoon Tukholman keskustassa, Tekniikan museoon sekä ajan salliessa tai vaihtoehtoisesti sen välittömässä läheisyydessä oleviin Merihistorialliseen museoon ja Etnografiseen (kansatieteelliseen) museoon.

Gripsholmin linna sijaitsee n. 60 km Tukholmasta länteen pienellä Mälarin saarella Mariefredin kaupungin vieressä. Linna on Ruotsin mielenkiintoisimpia historiallisia muistomerkkejä. Alkuperäisen linnan rakensi noin v. 1380 valtakunnan drotsi Bo Joninpoika Grip (josta nimi). Nykyisen linnan rakensi Kustaa Vaasa 1530-luvun lopulla. Sen jälkeen linnaa on useaan otteeseen muuteltu ja laajennettu. Mariefredin — Gripsholmin alueella on kesäisin liikennöitävissä oleva kapearaiderautatie, raideleveys 60 cm ja pi-

tuus neljä kilometriä. Mariefredin asemalla on kapearaidemuseo.

Kun Ruotsin valtiopäivätalon tarpeisiin alettiin muutama vuosi sitten rakentaa paikoitustaltoa, löydettiin perustuksia kaivettaessa keskiaikaisen Tukholman rauniot. Niiden ympärille on rakennettu mielenkiintoinen maanalainen kaupunki, joka kertoo elämästä Tukholmassa puoli vuosituhatta sitten.

Retki tapahtuu ”Päivä Tukholmassa”-risteilynä 23.—25.5.1988. Lähtö

Turusta laivalla klo 21.30, tulo Tukholmaan klo 7.00, päivä Tukholmassa, paluu klo 21.15 ja Turussa klo 8.00. Bussi lähtee Helsingistä Rautatiehallituksen vierestä **maanantaina 23.5.1988 klo 18.00**. Merkitse ajan kohta allakkaasi jo nyt.

STMY:n jäsenet ovat ystävineen tervetulleita matkalle. Hinta- ym. tietoja jäsentiedotteessa tai puh. 90/428 497.

Lehtemme ottaa jatkuvasti kiitollisuudella vastaan uutisia Tekniikan Nykyaikaisuus-osastoon. Ne pyydetään ystävällisesti lähettämään osoitteella: **Matti Krank, Laurinlahdentie 12 E, 02320 Espoo, puh. 90-801 7830 (iltaisin).**

Saamelaismuseo oman katon alle

Oman katon alle pääsee Inarin saamelaismuseo vuonna 1992, jos opetusministeriön asettaman saamelaismuseotyöryhmän ehdotus toteutuu. Työryhmä luovutti muistionsa opetusministeriölle 8.2.1988. Työryhmä ehdottaa, että saman katon alle pääsisi myös ympäristöministeriössä suunniteltu Ylä-Lapin opastuskeskus. Valtion tulisi rakentaa uudisrakennus Inarin kirkonkylään nykyisen saame-

laimuseon välittömään läheisyyteen. Rakennuskustannukset on arvioitu 16,4 miljoonaksi markaksi.

Inarin saamelaismuseo on Suomen merkittävin saamelaiskulttuuria talentava museo ja samalla Suomen saamelaisalueen päämuseo. Se on kuitenkin tähän saakka toiminut vain kesäaikana avoinna olevana ulkomuseona.

Nanuk-museo Pietarsaareen

Grönlannin pohjoisimman alueen,

Thulen eskimoiden historiaa ja elin-
toja on tarkoitus esitellä uudessa turvemaajan mallisessa museossa Pietarsaareessa. Ajatuksen isä on pietarsaarelainen palomestari Pentti Kronqvist, joka on tehnyt useita matkoja Kanaan ja Grönlannin arktisille alueille.

Mikäli suunnitelmat toteutuvat ajattelussa laajuudessa, valmistunee museo vuonna 1989. Nimessä, Nanuk, museo on saanut eskimonkielisestä sanasta, joka tarkoittaa jääkarhua. Kaksikerroksinen museo rakennetaan suureksi osaksi maan alle ja peitetään turpeella, kivillä ja puulla. Museo lie-
nee valmistuttuaan ainutlaatuinen Euroopassa. Kahvilassa tullaan kuu-

Tekniikan museon säätiö

Tekniikan museon säätiön valtuuskunnan jäsenet kolmivuotiskautena 1988—90 ovat:

Anders Åsten	Driftingenjöröförbundet i Finland r.f.
Martti Tieaho	Espoon kaupunki
Yrjö Franssila	Graafinen Keskusliitto
Carl Johan Adolfsson	Helsingin kaupunki
Eero Piimies	Helsingin kaupunki
Kai Mielck	Insinööriliitto IL ry
Arne Baltscheffsky	Kauniaisten kaupunki
Ahto Anttila	Kaupp- ja teollisuusministeriö
Kyösti Riistama	Kemian Keskusliitto ry
Aarne Kopisto	Museovirasto
Osmo Ranta	Opetusministeriö
Pertti Kajanne	Suomen Metalliteollisuuden Keskusliitto
Pertti Laine	Suomen Metsäteollisuuden Keskusliitto
Anja-Tuulikki Huovinen	Suomen museoliitto
Risto Ruso	Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RIL r.y., varalla Touko Allonen
Eero Tarkkala	Suomen Rakennusteollisuusliitto
Esa Hellgrén	Suomen Sähkölaitosyhdistys r.y.
Osmo Simola	Suomen Teknillinen Museoyhdistys r.y.
Pekka Rekola	Suomen Teknillinen Seura STS r.y.
Bjarne Huldén	Tekniska Föreningen i Finland
Fredrik Castrén	Teollisuuden Keskusliitto r.y.
Ulla Sirkeinen	Teollisuuden Keskusliitto r.y.
Ismo Jauhiainen	Vantaan kaupunki

Tekniikan museon säätiön hallitukseen on vuodeksi 1988 valittu:

Heikki Hongisto, pj., Leo Nummela, Marja-Liisa Rönkkö, Matti Hirvikallio, Pekka Metsola ja Martti Mäki.

lemma tarjoilemaan arktisten alueiden herkkuja (ettei vain sarvivalaan nahkaa, hylkeen silmiä ja mursun vatsasta raakana suuhun ongittavia simpukoita!).

Kauhavalainen on vanha yleistyökalu

Jo 79 vuotta täyttäneen Kauno Vuorisen sydäntä lähellä ovat olleet kauhavalaiset puukot. Lehdellemme lähettämässään kirjeessä hän kertoo, että kauhavalainen puukko on jo toistasataa vuotta vanha yleistyökalu. 1800-luvun puoleksavälissä puukko oli häjyjen ahkerassa käytössä Pohjanmaalla, kun lähdettiin naapuripitäjään välejä selvittämään. Vainon aikoina puukko oli suomalaisen sotilaan tehokas lähitaisteluase.

Parhaimmillaan Kauhavalla toimi nelisenkymmentä puukkotehdasta ja verstasta sekä yksityisyrittäjää, jotka tekivät puukkoja kotomokin nurkissa.

On luonnollista, että Kauhavalla on myös puukkomuseo. Sen perusti Kauhava-Seura vuonna 1978 ja samana vuonna museo avattiin yleisölle. Museo on avoinna kesäkuun alusta elokuun puoleenväliin joka päivä, mutta käynnistä voi sopia myös muina aikoina. Myös tekstiilejä on esillä omassa museossaan. Museot ovat saamassa väljemmät tilat uudesta kirjastotalosta.

Keski-Suomen museota uusitaan

Keski-Suomen museon näyttelytoiminta on joutunut siirtymään muutamaksi vuodeksi korjaus- ja laajennustöiden tieltä. Museotyötä jatketaan kuitenkin tilapäistiloissa. Uusi perusnäyttely on tarkoitus avata vuonna 1990 ja hallinto- ja kokoelmarakennus valmistuu vuonna 1991.

Mitä tapahtuu St. Nikolai-fregatille?

Vuonna 1948 eli tasan 40 vuotta sitten löytyi Kotkan edustalta 17 metrin syvyydestä aluksen hylky, joka osoitautui Ruotsinsalmen taistelussa vuonna 1790 uponneeksi fregatti St. Nikolaiksi. Sukeltaja Kaarle Reijasto sai tehtäväkseen hyllyn tutkimisen. Fregatin hyttikansi revittiin, jotta kanuunat voitiin nostaa. Etukansi tyhjennettiin ja kaikki ylimääräinen heitettiin yli laidan. Kanuunat ja muita tavaraa varastoitiin Varissaareen, enimmäkseen taivasalle. Valurautaiset kanuunat alkoivat säröillä ja puuosat vaurioitua yhä pahemmin. Vuonna 1954 tehtiin epäonnistunut nostoyritys.

1950- ja 1960-luvuilla hylky alkoi kiinnostaa myös sukeltajaseuroja. Käsituliaseiden jäännöksiä, ikoneita, kuparirahoja jne. alettiin nostaa pintaan. Vuonna 1968 heräsi vihdoinkin valtioväl-

takin, jonka valvonnassa sukelluksia jatkettiin.

1980-luvun alussa vastuu hyllystä siirtyi Kotkan kaupungille. Onnistuneen "Wasa"-projektin inspiroimana suunniteltiin jo hyllyn nostamistakin turistinähtävyydeksi. Hylky lienee kuitenkin niin huonossa kunnossa, että nostoyrityksistä on luovuttava.

Tällä hetkellä fregatti on huomion ja sanaharkankin keskipisteenä. Museoväki Kotkassa kritisoi kaikkea mitä hyllylle on tehty ja on sitä mieltä, ettei fregattia ole tutkittu tieteellisesti.

Outokummussa yritetään sadunkin voimalla

Outokummun kaivostoiminnan loppuminen vuoden 1989 aikana on saanut kaupungin isät jatkuvasti hie-romaan älynystyrittään, mitä tilalle. Näin on syntynyt mm. ajatus jo kolme kesää toimineen vuorenpikon sadun ympärille kehitetyn Vuorenpikonmaan sekä kaivostamun ja museokaivoksen täydentämisestä rikastusmuseolla ja mineraalinäyttelyllä. Pisimmälle on edennyt rikastusmuseo, vaikka rahoitus on vielä osittain avoin. Vähitellen syntyy myös luonnontieteen ja tekniikan saavutusten näyttely vanhan rikastamon tiloihin.

Vuorenpikonmaassa voi jo ensi kesänä seurata multivisioesitystä maailman synnystä. Eräänä tulevaisuuden visiona kehitellään "aikakonetta", jossa vierailija voi siirtyä vaihteittain kohti alkuräjähdyttä.

Ajatus vanhan kaivoksen käytöstä matkailukohteena ei näytä toteutuvan liikkuvan maaperän ja vesiongelmien vuoksi. Paikkojen korjaaminen vierailukuntoon on liian kallista. Outokummun satu- ja museomaailmaan on tutustunut jo noin 120 000 kävijää.

Automuseo hakee paikkaa

Ähtärin automuseon omistaja Lauri Heinänen haluaisi löytää tilat uudelle suurelle museolle. Vanhoja autoja on jo varastossa runsaasti. Museon saa kunta, joka suostuu rakentamaan noin 2 000 m²:n tilat.

Värimuseo Kemiin

Vuoden alussa aloitti toimintansa Suomen Värimuseo Kemissä. Museo tulee toimimaan ns. Pitzenin talossa ja tilojen muutos- ja kunnostustöistä on vastannut Suomen Värikauppiat ry. Kemin Kotiseutu- ja museoyhdistys tulee vastaamaan uuden museon toiminnasta.